

Verslag van de vergadering van de Commissiewerkgroep Voedselinformatie voor consumenten en de stakeholdersadviesgroep

Datum 22 juni 2018
Commissie Alexandra Nikolakapoulou
Sabine Pelsser
Ned.Delegatie Erika Smale

**Directie Voeding,
Gezondheidsbescherming
en Preventie**

Regulier Overleg Warenwet

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag

T 070 340 79 11
F 070 340 55 54
www.rijksverheid.nl

Inlichtingen bij
Erika Smale
bh.smale@minvws.nl
T 070 340 7968

Ons kenmerk
Verslag vergadering
Commissiewerkgroep
Voedselinformatie voor
consumenten d.d. 22 juni
2018

Secretariaat ROW
[_dienstpostbusROW-
EU@minvws.nl](mailto:_dienstpostbusROW-EU@minvws.nl)

www.row-minvws.nl

Samenvatting

Op 22 juni was er een gezamenlijke vergadering over 'Front-of-Pack'-etikettering (FOP) van de Commissiewerkgroep Voedselinformatie voor consumenten (lidstaten) en de Adviesgroep (stakeholders). Dit was de tweede vergadering over dit onderwerp, de eerste vergadering was op 23 april. Tijdens de vergadering zijn de resultaten gepresenteerd van de studie die het Joint Research Centre heeft uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. EUFIC, Consumentenbond, Universiteit van Oxford en Universiteit van Parijs hebben presentaties gegeven over effecten van FOP op consumentenbegrip en -gedrag en op bedrijven. Daarnaast zijn presentaties gegeven over de in de EU aanwezige logosystemen en ideeën voor systemen in Italië en van het Evolved Nutrition Labelling initiatief van multinationals.

Vervolgens is gediscussieerd over criteria voor FOP informatiesystemen.

Update ongoing JRC study on front-of-pack labeling schemes

Stefan Storcksdieck, Jan Wollgast, JRC.F1 - Health in Society
Ginevra Marandola, Emanuele Ciriolo, JRC.I2 - Foresight, Behavioural Insights & Design for Policy, Joint Research Centre

JRC geeft een toelichting op het onderzoek dat zij hebben uitgevoerd in opdracht van de Europese Commissie. De bestaande FOP informatiesystemen zijn ingedeeld naar diverse criteria, o.a. de governance, positieve/neutrale informatie, overall informatie, meer specifieke nutriënten informatie etc. De JRC heeft studies naar consumentengedrag onderzocht en geconstateerd dat de gemiddelde consument niet bestaat, er zijn verschillen in leeftijd, geslacht, BMI, etniciteit, risico's vanwege slechte diëten, landen en bekendheid met FOP informatiesystemen. De consument wil simpele informatie aangereikt krijgen en ziet FOP als aanvullende informatie op wat al op het etiket staat.

De studie van JRC ging om de impact van FOP op koopbeslissing en eetgedrag, het doel van FOP is een gezondere keuze voor de consument. JRC heeft met de bestaande onderzoeken echter niet kunnen constateren wat het beste FOP systeem is en heeft geen effect gezien van FOP op het gedrag van de consument. Wel zijn er aanwijzingen dat FOP effect heeft op productverbetering. Als de tussenstappen in een trapsgewijs FOP systeem niet te groot zijn gaan producenten eerder over tot productverbetering. JRC geeft aan dat FOP meer wordt gebruikt op private label producten dan op merkproducten. Om meer te kunnen zeggen over effecten van FOP informatiesystemen zou er meer onderzoek gedaan moeten worden. Het eindrapport wordt binnenkort gepubliceerd.

FOP schemes: Insights into consumers' understanding & views, consumer and producer behaviour and other effects

- **Results FLABEL (food labelling to advance better education for life)**

and CLYMBOL (role of health-related claims and symbols in consumer behaviour) projects

Dr. Laura Fernandez, European Food Information Council (EUFIC)

EUFIC heeft gekeken naar de rol van gezondheidsclaims (beweringen en symbolen) op consumentengedrag. Consumenten geven vaak aan dat ze geïnteresseerd zijn in gezondheid en in voedings- en gezondheidssymbolen en beweringen, maar er is geen bewijs dat consumenten dergelijke symbolen en beweringen gebruiken bij aankoop van voedsel. De oorzaak hiervan is divers o.a. gemis aan informatie, aandacht van consument, begrip van consument, motivatie van consument, onjuiste informatie op etiket, etc. EUFIC constateert dat gebrek aan aandacht van de consument voor informatie over gezondheid op een verpakking en gebrek aan motivatie om er iets mee te doen de grootste bottlenecks zijn.

Om er voor te zorgen dat FOP een positief effect heeft op consumentengedrag is een goede consistente boodschap nodig en moeten gezonde producten met een FOP voldoende beschikbaar zijn.

- **Views Dutch consumers regarding FOP nutrition labels (results April 2018 research)**

Henry Uitslag, Consumentenbond (Dutch consumer organisation)

De Nederlandse Consumentenbond presenteert de resultaten van hun onderzoek onder consumenten naar wensen en behoeften in FOP. Het onderzoek bestond uit een kwantitatief deel waarbij ruim 1.000 consumenten online vragen hebben beantwoord en een kwalitatief deel waarbij 16 personen zijn geïnterviewd. Bijna driekwart van de consumenten in het onderzoek zouden een FOP op de verpakking willen. Een ruime meerderheid is het ermee eens dat FOP door een onafhankelijke organisatie moet worden beheerd, dat alle producenten en supermarkten moeten meedoen en het op alle producten moet worden vermeld (niet alleen de gezonde(re) producten). Als de consumenten in het onderzoek moesten kiezen uit drie logo's dan gaat de voorkeur uit naar Traffic light's zoals in de UK, daarna volgen Nutri-Score (FR) en Keyhole (Scandinavië).

- **Comparing the effectiveness of simplified food labelling schemes**

Prof. Mike Rayner, Nuffield Department of Population Health, University of Oxford

De Universiteit van Oxford heeft een vergelijkingsstudie uitgevoerd waarbij verschillende vormen van versimpelde informatieve op etiketten naast elkaar zijn gezet. Het gaat om weergave van nutriënten specifiek, overall productindicator, claims over positieve nutriënten en over negatieve nutriënten. Er is gekeken naar doel van FOP (informatieverstrekking of gedragsverandering), doelgroep (consument, producent), waar heeft het impact op (kennis, gedrag, gezondheid, samenstelling, presentatie). De Universiteit van Oxford constateert dat bij FOP onderzoeken nauwelijks onderscheid wordt gemaakt in types, doelen en effecten. Ze hebben dan ook geen effect gevonden op consumentengedrag.

- **Comparative studies on FOP nutrition labels**

Dr. Chantal Julia, University of Paris

De Universiteit van Parijs voert momenteel een studie uit naar FOP. Verschillende FOP informatiesystemen worden met elkaar vergeleken en naast Nutri-Score gezet. De studie bestaat uit twee delen; vergelijking van nutriëntenprofiel (criteria) en symbool (grafisch). Eind 2018 wordt het eindrapport verwacht. Omdat NutriScore nog niet zolang op de markt is, is een effectmeting nog niet uitgevoerd.

Ongoing developments regarding FOP nutrition labels

- **Update by Italy on the development of a front-of-pack nutrition label : the Italian proposal and the survey, methodology and results**

Laura Rossi, CREA - Council for Research in Agriculture and Agricultural Economics

Ermanno Brivio, IRI - Information Resources Srl

Italië onderzoekt de mogelijkheden voor ontwikkeling van een FOP informatiesysteem. Hierbij zijn vier ministeries betrokken en een organisatie voor de technische ondersteuning, daarnaast zijn er 57 experts ingezet.

De Italiaanse consument blijkt zeer geïnteresseerd in aanvullende informatie op het etiket via FOP. Italië wil met FOP geen producten verdelen in goed of slecht. Verder wil Italië met FOP consumenten informeren en niet dirigeren. Het Italiaanse voorstel voor

een FOP geeft voor energie, vet, verzadigd vet, suiker en zout een percentage van de referentie-inname per portie weer. De waarden worden niet weergegeven met verschillende kleuren. De voorgestelde FOP is simpel te begrijpen en zou relevante informatie geven voor de consument. Het promoot een gezondere leefstijl. Italië heeft een consumentenonderzoek uitgevoerd voor dit voorstel. Hieruit blijkt dat 87% spontaan positieve eigenschappen van FOP kan noemen en dat 83% zegt geïnteresseerd te zijn.

- ***Evolved Nutrition Label (ENL) trials. Update from the ENL representatives on real-life trials***

Renatte Georgescu, Paul Skehan, Nectaria Metrakos, Robin Praillet, Francesco Tramontin

ENL legt uit dat hun FOP is ontwikkeld vanuit bestaande FOP systemen en etiketteringsinformatie die effect bleken te hebben. ENL heeft ervoor gezorgd dat hun ontwikkelproces inclusief en transparant is en dat het volledig is bedoeld om de consument te helpen bij een goede voedselkeuze. Consumentenonderzoek is in een 7-tal EU-landen uitgevoerd. Het gebruik van de kleuren in hun FOP, de nutriëntenindeling en de waarde per portie is iets waar de consument al aan gewend is, daar is op voortgeborduurd. Nog in 2018 zal het FOP-logo van ENL op verpakkingen verschijnen, dit wordt verder uitgebreid in 2019. In 2020 zal een consumentenonderzoek plaatsvinden. ENL werkt nu aan EU guidelines voor bedrijven en zal hun ervaringen blijven delen met de Commissie, de lidstaten en stakeholders.

Criteria for the development of FOP schemes

- ***Criteria Art. 35 of the FIC Regulation: Potential elements to consider for the development of FOP schemes***

De Commissie geeft aan dat in eerdere bijeenkomsten over de regulering voor etikettering er geen overeenstemming was voor een geharmoniseerde FOP. Dit betekent dat lidstaten en organisaties nu zelf over gaan tot ontwikkeling van FOP en dat hierdoor verschillende vormen ontstaan. Er is regelmatig discussie of een FOP onder de FIC of Claimsverordening valt. Om enige stroomlijning aan te brengen heeft de Commissie in de vorige vergadering op 23 april enkele discussiepunten meegegeven om over te discussiëren. Het eerste discussiepunt voor ontwikkeling van FOP informatiesystemen betreft:

(a) they are based on scientifically valid consumer research and do not mislead the consumer (Art 7 Fair information practices)

(Coherence with conditions of use of corresponding nutrition claim?)

Naar aanleiding van dit discussiepunt worden verschillende vragen en meningen gedeeld:

- Wat is een wetenschappelijk valide consumentenonderzoek?
- In het kader van consumentenvertrouwen zou een FOP onafhankelijk moeten zijn, voor de consument te begrijpen zijn en op alle producten betrekking hebben.
- Is de groene kleur in NutriScore niet een voedingsclaim en valt de rest van de kleuren onder FIC? De Commissie geeft hier aan dat als NutriScore door een lidstaat onder de FIC is genotificeerd het door deze lidstaat niet als claim wordt gezien. Maar voor deze NutriScore zou de groene kleur wel als voedingsclaim bestempeld moeten worden, en derhalve genotificeerd moeten worden?. De vraag is of dit ook geldt voor Traffic Light van de UK.
- Als een FOP als voedingsclaim is bestempeld, kan het dan wel per portie worden uitgedrukt, in de gebruiksvoorwaarden van de voedingsclaim wordt de waarde immers per 100g of 100ml aangegeven? De groene kleur in een FOP zou per 100g (ml) moeten worden weergegeven als het een voedingsclaim is en de andere kleuren zouden per portie kunnen worden weergegeven onder de FIC. Dit is verwarrend en misleidend.
- Portiegrootte is niet geharmoniseerd en kan per lidstaat en ook per producent verschillend zijn. Hoe interpreteert de consument portiegroottes? Wat zijn realistische porties? Wat gebeurt er als de portieaanduiding kleiner is dan wat de consument consumeert en andersom als de consument minder consumeert dan de portieaanduiding aangeeft?

- Moet er dan ook geen onderscheid komen in porties voor volwassenen en voor kinderen?
- Er zijn lidstaten en organisaties die portieaanduiding misleidend vinden. De Commissie geeft aan dat volgens de regelgeving de voedingswaarde per 100g (ml) op achterkant moet worden weergegeven. De voedingswaarde per portie mag aanvullend worden weergegeven. Als het om FOP gaat is dit herhaling van de voedingswaarde zoals op de achterkant van de verpakking is vermeld. Verder staat in de regelgeving dat misleiding verboden is. Het is dus in de regelgeving toegestaan om per portie voedingswaarde te geven. De Commissie vindt het vreemd dat men nu aangeeft dat voedingswaardevermelding per portiemisleidend is. Dan zou de regelgeving niet kloppen.
- Het bedrijfsleven geeft aan dat het probeert de consument te helpen bij een gezonde keuze door producten met kleinere porties in de markt te brengen en door via FOP kleinere porties aan te duiden. Maar gezien de discussie over informatie per portie vraagt het bedrijfsleven zich af of kleinere porties wel worden gewaardeerd.
- Wat betekent misleiding (art 7) als het om FOP gaat? Wanneer is er sprake van misleiding? Welke portiegroottes zijn redelijk?

De Commissie concludeert dat het lastige interpretatiediscussies zijn, maar waardevol voor een geharmoniseerd begrip van betekenis en gebruik van FOP. De Commissie benadrukt dat het belangrijk is dat lidstaten, bedrijven en stakeholders samenwerken bij de ontwikkelingen van FOP informatiesystemen.

In deze vergadering is nu één discussiepunt aan de orde geweest, de Commissie vraagt terugkoppeling van de aanwezigen bij alle discussiepunten. In oktober zal een volgende vergadering worden gepland. Dan zal de Commissie ook meer informatie geven over het rapport dat zij eind 2018 over FOP zal opstellen.

Ook bij de Codex Food Labelling zijn er discussies gaande over FOP. Er wordt een discussiedocument voor een guidance voor FOP etikettering opgesteld. In juli zal een tweede versie worden rondgestuurd.

Den Haag, 27 juni 2018